

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2031/2015
13.04.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Јелене Боровац и Бранка Станића, чланова већа, у спору тужиоца А.Г. из А., чији је пуномоћник С.Ф., адвокат из Б., против туженог ПД К.М. АД из А., кога заступа А.Б., адвокат из Б., ради оцене законитости отказа уговора о раду, враћања на рад, накнаде штете и уплате доприноса, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2147/14 од 24.11.2014. године, у седници одржаној 13.04.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2147/14 од 24.11.2014. године.

Образложење

Правноснажном пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2147/14 од 24.11.2014. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Аранђеловцу П1 2389/11 од 06.03.2014. године, којом је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се поништи као незаконито решење туженог о отказу уговора о раду бр. 03-3276 од 01.08.2011. године и наложи туженом да га врати на рад на послове обезбеђења или друго радно место које одговара његовој стручној спреми и радним способностима (став 1.). У односу на став 2, 3. и 4. изреке првостепене пресуде, којим су одбијени тужбени захтеви за накнаду штете у висини изгубљене зараде и уплату доприноса, као и у односу на одлуку о трошковима поступка, првостепена пресуда је укинута и предмет враћен на поновно суђење.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд испитао је побијану пресуду применом члана 399. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 125/04, 111/09), који се примењује на основу члана 506. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14) и нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ни битна повреда из члана 361. став 2. тачка 12. ЗПП, на коју ревидент указује. Нижестепене пресуде су јасне, образложене и непротивречне. Садрже све разлоге о одлучним чињеницама. Нема ни битне повреде из члана 361. став 1. Закона о парничном поступку, на коју ревидент само формално указује, а која је била или могла бити од утицаја на доношење законите и правилне пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог на пословима радника обезбеђења, све до 01.08.2011. године, када му је решењем туженог од 29.07.2011. године отказан уговор о раду. То решење донето је применом члана 179. Став 1. тачка 9. Закона о раду, јер је због економских, технолошких и организационих промена код туженог дошло до престанка потребе за обављањем послова које је тужилац обављао. Претходно, 21.04.2010. године, тужени и синдикат туженог закључили су Споразум о прекиду штрајка. У члану 2. тог Споразума прописано је да се евентуално отпуштање запослених за чијим радом је престала потреба врши на добровољној бази, уз исплату стимулативних отпремнина запосленима чије пријаве буду прихваћене. Такође, предвиђено је да ће потписници тог споразума по окончању летње сезоне 2010. године, уколико послодавац до тада не реши питање вишка запослених преко програма добровољног напуштања Компаније, размотрити успешност реализације тог програма и могућност промене услова за отпуштање запослених, уколико ситуација то захтева. Ради реализације тог Споразума тужени је 07.06.2010. године објавио интерни оглас за прикупљање понуда запослених за престанак радног односа по основу вишка запослених уз исплату стимулативне отпремнине. У три наврата, 10.03.2011. године, 28.03.2011. године и 05.04.2011. године тужени је упућивао позиве председнику самосталног синдиката туженог ради презентације резултата пословања туженог у 2010. години, разматрања успешности реализације поменутог програма и упознавања са плановима туженог да се спровођењем програма решавања вишка запослених смањи број запослених. Потом је 21.04.2011. године тужени донео Правилник о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији радних послова, којим су у Сектору људских ресурса – РЈ обезбеђење, поред осталих, у члану 3. под 2, тачка 2.4. брисани послови "радник на обезбеђењу". Уследило је доношење предлога Програма решавања вишка запослених 23.06.2011. године, који је достављен на мишљење Националној служби за запошљавање и синдикалној организацији туженог, која је 06.07.2011. године дала негативно мишљење. Национална служба за запошљавање је 30.06.2011. године туженом доставила мишљење и предлог мера за запошљавање вишка запослених у коме је, поред осталог, наведено да је достављени предлог програма урађен уз пуну сарадњу и по смерницама надлежних служби и стручних лица филијале. Такође, наведено је да код туженог не постоји могућност да се запосленима који су вишак обезбеди ни једно од права утврђених чланом 155. став 1. тачка 5. Закона о раду и да је послодавцу предочено да не постоји потражња за занимањима запослених који су технолошки вишак. Наведено је такође да су запосленима предочене све могућности коришћења активних мера које пружа Национална служба за запошљавање. Потом је 18.07.2011. године тужени донео Програм решавања вишка запослених, којим су утврђени разлози престанка потребе за радом запослених, као и њихова структура, према чему је, између осталог, престала потреба за обављањем послова

"радник на обезбеђењу". Послове физичко-техничког обезбеђења објеката туженог, упоредо са запосленима који су били у радном односу код туженог, обављала је и Агенција коју је тужени ангажовао по уговору о пружању безбедносних услуга. Та Агенција је и после укидања послова радника на обезбеђењу наставила да обавља те послове за туженог ангажовањем својих запослених. Пре отказа уговора о раду, тужени је тужиоцу исплатио отпремнину због престанка радног односа по наведеном основу.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилно применили материјално право, када су закључили да је тужиоцу законито престао радни однос отказом уговора о раду и када су одбили и тужбени захтев за реинтеграцију.

У конкретном случају, тужиоцу је отказан уговор о раду применом члана 179. став 1. тачка 9. Закона о раду, због постојања оправданог разлога који се односи на потребе послодавца, односно, у случају тужиоца, када услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем послова на које је тужилац био распоређен. У случају примене тог отказног разлога, послодавац је дужан да спроведе поступак у складу са чланом 153.-157. Закона о раду и да, применом члана 158. овог закона, пре отказа уговора о раду по овом основу запосленом исплати отпремнину у висини утврђеној општим актом или уговором о раду. У овом случају, тужени је донео Програм решавања вишка запослених, а на предлог програма изјаснила се и Национална служба за запошљавање и синдикална организација туженог, да би потом Правилником о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова било брисано – укинато радно место тужиоца, односно послови "радник на обезбеђењу", које је тужилац обављао. Такође, тужиоцу је пре доношења решења о отказу уговора о раду исплаћена отпремнина. На овај начин, и по оцени Врховног касационог суда, послодавац је у потпуности поштовао поступак прописан наведеним одредбама Закона о раду, који претходи доношењу решења о отказу уговора о раду на основу члана 179. став 1. тачка 9. Закона о раду.

У ревизији тужиоца понављају се жалбени наводи да је тужени поступио супротно члану 182. став 1. Закона о раду, којим је прописана забрана запошљавања другог лица у року од шест месеци од дана престанка радног односа запосленом, применом члана 179. тачка 9. Закона о раду. И по оцени Врховног касационог суда, ови ревизијски наводи нису основани, јер тужени није запослио друга лица, већ је вршење тих послова, које је обављао тужилац, поверио специјализованој Агенцији, што је у складу са аутономним правом туженог као привредног субјекта да самостално, према својим потребама, у циљу уштеде и рационализације и у складу са пословном политиком одреди начин организације процеса рада и обављања одређених послова. При том, само спровођење организационих, економских и технолошких промена такође спада у домен одлучивања туженог, па се целисходност и оправданост тих промена не може ценити у судском поступку. Тачније, у спору ове врсте суд оцењује само законитост одлуке о престанку радног односа отказом уговора о раду. Поред тога, у ревизији се истиче да је тужиоцу исплаћен нижи износ отпремнине од припадајућег. Другостепени суд правилно закључује да је питање висине исплаћене отпремнине правно питање које може бити предмет тужбеног захтева у

посебном спору и да то питање није од утицаја на законитост одлуке о отказу уговора о раду. Што се тиче ревизијских навода о томе да је тужени повредио одредбе Споразума о прекиду штрајка приликом спровођења Програма решавања вишка запослених, другостепени суд правилно закључује да тужилац ове своје тврдње није доказао, због чега је примењено правило о терету доказивања из члана 220. - 223. Закона о парничном поступку.

На основу члана 405. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Предраг Трифуновић,с.р.**